

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผันแปรของรายได้
และเสถียรภาพของราคาสินค้าเกษตรส่งออกของไทย

ชื่อผู้เขียน : นายสุทธิเขต ไชยพานิชย์

ชื่อปริญญา : เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2545

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. รองศาสตราจารย์ สุกัญญา คັນชนวัฒน์ ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ อติ ไทยานันท์
3. รองศาสตราจารย์ อัมรินทร์พงศ์ ฉัตราคม

ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่มีอัตราการพึ่งพาเศรษฐกิจของโลกค่อนข้างสูง ภาวะเศรษฐกิจของไทยจึงอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงของภาวะการณ์ในตลาดโลกมาก ซึ่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงในภาวะการณ์ของโลก อาจจะทำให้เบาบางลงได้ หากมีข้อมูลเพียงพอที่จะทำให้ทราบล่วงหน้าถึงภาวะการณ์ที่จะเปลี่ยนแปลงไป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- (1) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรกรรมของไทย
- (2) วิเคราะห์เสถียรภาพของรายรับจากการส่งออก
- (3) วิเคราะห์ความเคลื่อนไหวของราคาส่งออก และพยากรณ์แนวโน้มของระดับราคาส่งออกต่างประเทศ โดยอาศัยแบบจำลองมูลค่าการส่งออก ซึ่งวิธีการศึกษาใช้หลักของสมการถดถอยพหุคูณ ด้วยวิธียกกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา สำหรับการกำหนดตัวแบบ ARIMA ใช้วิธีการศึกษาของบ็อกซ์และเจนกินส์

ผลการศึกษาพบว่า ค่าความยืดหยุ่นของมูลค่าการส่งออกข้าวสารเจ้าขาว 100% ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาส่งออก ต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการส่งออกในเดือนที่ผ่านมา ต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของไทยเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐฯ มีค่าเท่ากับ 0.963 0.470 และ 0.210 ตามลำดับ และค่าความยืดหยุ่นของมูลค่าการส่งออกยางแผ่นรมควัน ชั้นที่ 3 ไปยังประเทศญี่ปุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาส่งออก ต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการส่งออกในเดือนที่ผ่านมา ต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของไทยเทียบกับเงินเยนญี่ปุ่น และต่อการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกที่ผ่านมา 12 เดือน มีค่าเท่ากับ 1.12 0.335 0.186 และ 0.247 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาลักษณะการเคลื่อนไหวของราคาส่งออกพบว่า ราคาส่งออกของข้าวสารเจ้าขาว 100% ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกามีลักษณะการเคลื่อนไหวของราคาที่สัมพันธ์กับราคาในเดือนที่ผ่านมา 1 เดือน ส่วนราคาส่งออกของยางแผ่นรมควัน ชั้นที่ 3 ไปยังประเทศญี่ปุ่นมีลักษณะการเคลื่อนไหวของราคาที่เกี่ยวข้องกับราคาในเดือนที่ผ่านมา 2 เดือน

เนื่องจากค่าความยืดหยุ่นของมูลค่าการส่งออกต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาส่งออกมีค่าสูง ดังนั้นความผันผวนของราคาส่งออกจะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพในรายได้จากการส่งออก ทำให้การตัดสินใจในการวางแผนการผลิตนั้นไม่สามารถกระทำได้อย่างเต็มที่ การผลักดันให้จัดตั้งตลาดกลาง หรือตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า จะเป็นวิธีการที่จะเข้ามาช่วยลดความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของราคาได้เป็นอย่างดี เพราะกลไกราคาเกิดจากอุปสงค์และอุปทานจากตลาดอย่างแท้จริง

Since Thai economy is highly sensitive to changes in world economic situation, it would be better adjusted if relevant and sufficient information could be accurately forecasted in advance.

The objectives of this study were

(1) to analyze the relationship of factors determining export income of Thai agricultural products.

(2) to analyze the stability of export income of Thai agricultural products.

(3) to analyze and forecast the movement of export price of Thai agricultural products. Multiple Regression Analysis and Box-Jenkin's ARIMA model were utilized as method of study.

The results of the study showed that the elasticities of income from 100 % non-glutinous white rice exported to the United States with respect to its export price, its export volume in the previous month, and exchange rate (Bath per US Dollar) were 0.963, 0.470, and 0.210 respectively. The elasticities of income from grade 3 smoked rubber sheet exported to Japan with respect to its export price, its export volume in previous month, exchange rate (Bath per Yen), and its export value in the previous 12 month were 1.12, 0.335, 0.186, and 0.247 respectively.

Furthermore, the study also showed that price movement of 100 % non-glutinous white rice exported to the United States was related to its price in the previous month, while the price movement grade 3 smoked rubber sheet exported to Japan was related to its price in the previous two month.

Since the study indicated that the elasticity of export income of agricultural product with respect to its price was high, the fluctuation of export price would be a major cause of instability in export income and inefficiency of production planning. In order to reduce the risk of price fluctuation, therefore, central or futures market for agricultural products should be established and allow forces of demand and supply to freely and efficiently determine their market prices.